บทคัดย่อ

T135545

ชื่อภาคนิพนธ์ : ความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลในจังหวัดปัตตานี

ชื่อผู้เขียน : นายประเวศ หมีดเส็น

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2545

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาถึงระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยที่มีต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า

2. ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังและปัจจัยความเกี่ยวข้องกับโครงการของผู้ป่วยกับความรู้ ความเข้าใจต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้าและ

3. ศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยกับความรู้ ความเข้าใจต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลในจังหวัดปัตตานี จำนวน 437 คน แต่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับทราบข้อมูลโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 401 คน (ร้อยละ 91.8) ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test และ F-test

ลักษณะของตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มสาวและมีรายได้ต่ำ ประมาณครึ่งหนึ่งมีการศึกษาระดับกลาง (มัธยมศึกษา อนุปริญญา) อาศัยอยู่ในเขตเมือง (อำเภอเมืองหนองจิก และโคกโพธิ์) และมีสิทธิการรักษาพยาบาลเดิมประเภทบัตร สปร. ประมาณครึ่งหนึ่งเช่นกัน ที่ได้รับทราบโครงการจากสถานีอนามัยและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.3) มีบัตรประกันสุขภาพแบบไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียม 30 บาท และพบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบโครงการมากที่สุด (ร้อยละ 29.7)

ผลการศึกษา มีดังนี้

1. เรื่องระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.1) มีความรู้ ความเข้าใจระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิทธิประโยชน์ของบัตรทอง ด้านการปฏิบัติเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในครอบครัว ด้านการปฏิบัติเมื่อขอรับบัตรทองใหม่และด้านการปฏิบัติเมื่อไม่ได้รับการบริการตามสิทธิ กลุ่ม

T135545

ตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง ส่วนด้านหน้าที่และการปฏิบัติเมื่อจะใช้สิทธิและด้านการปฏิบัติเมื่อบัตรทองชำรุดหรือสูญหาย กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยต่อโครงการ ได้แก่ ระดับการศึกษา ที่อยู่ สิทธิรักษาพยาบาลเดิม ประเภทสื่อมวลชนและสื่อสิ่งพิมพ์ และความเห็นต่อโครงการ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลได้แก่ อายุ รายได้ ประเภทบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า แหล่งที่ได้รับทราบโครงการ และสื่อประเภทบุคคลที่ได้รับทราบโครงการ

3. เรื่องความเห็นต่อโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับโครงการโดยเฉพาะด้านประโยชน์ของโครงการและด้านเงื่อนไขการเลือกสถานพยาบาล แต่ด้านขั้นตอนการรับบริการรักษาพยาบาลมีความคิดเห็นเฉย ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. กลยุทธ์การเก็บค่าธรรมเนียมค่ารักษาพยาบาล 20 บาท เมื่อไปรับการรักษาพยาบาล ณ สถานีอนามัย นับเป็นกลยุทธ์สำคัญเพื่อตอบสนองแนวคิด "ใกล้บ้าน ใกล้ใจ" ของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง

2. การสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ต้องทำให้เข้มข้นขึ้นและทำต่อไปอีกเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่จะตรวจสอบคุณภาพให้บริการรักษาพยาบาลโดยผ่านสื่อที่มีอยู่แล้ว ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านหอกระจายข่าว เสียงตามสายในโรงพยาบาล และมัสยิดหรือวัด

3. ควรจัดช่องทางที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริงในทุกสถานบริการเพื่อจะให้ประชาชนร้องทุกข์ เมื่อไม่ได้รับการบริการตามสิทธิ และนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาคุณภาพบริการ เช่น การแจ้งข่าวผ่านประชาคมในหมู่บ้าน และผู้บริหารโรงพยาบาลพบประชาชนในมัสยิดทุกวันศุกร์ เป็นต้น

4. ควรจัดให้มีหน่วยงานในสุขศึกษา ประชาสัมพันธ์ระดับอำเภอ โดยกำหนดภารกิจให้ชัดเจนและมีเครือข่ายการดำเนินงานรวมกัน โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทำหน้าที่นิเทศติดตามและประเมินผล

ABSTRACT

TE135545

Title of Research Paper	:	Knowledge and Understanding of the Patients in the Health Insurance For All Program : A Case Study of Hospitals in Pattani Province.
Author	:	Mr.Praveh Meedhen
Degree	:	Master of Arts (Social Development)
Year	:	2002

The Objectives of the study were

1. to determine the level of knowledge and understanding of the patients in the Health Insurance For All Program ;

2. to identify the relationship between the background variables and the variables related to the program and the knowledge and understanding of the program ; and

3. to find out the patients' opinion about the Health Insurance For All Program

A questionnaire was employed to collect the data form 437 patients coming for the services at hospitals in Pattani Province However, only 401 copies of the questionnaire or 91.8 % were analyzed They were filled up by the respondents who received the information about the Health Insurance For All Program. Percentage, mean and standard derivation were used to describe the data and t-test and F-test to test the Hypotheses.

Most of the subjects were young adults and had low income. About half of them had moderate education (a secondary school certificate or an Associate degree). They lived in urban areas (Muang Nongchik District and Kokpho District). They possessed an old health care card. About half of the respondents

Learned about the program from public Health stations and officers (61.3%) they had a health insurance card that did not charge a fee of 30 baht. Television is the medium form which most of them leaned about the Health Insurance For All Program (29.7%)

The findings were summed up as follows :

1. Level of knowledge and understanding about Health Insurance For All Program. Most of the patents in the sample group (60.1%) were found to have a moderate knowledge about the program. When individual dimensions were considered, it was found that they had a moderate knowledge and understanding about the benefits form the golden card, and what to do when some change occurred in the family, what to do when requesting for a new golden card, and what to do when one carld not get the service that one had the right for. However, they were found to have a good knowledge of what to do when they wanted to use the card for health service and when the card was damaged or lost.

2. The factors found to be significantly related to their knowledge and understanding about the program were education, residence, the traditional health care right, type of man media form which they received the information about the program, and the opinion about the program. On the other hand, age, income, type of the Health Insurance For All Cards, the source of information about the program and the person one get the menage form.

3. Regarding the opinions, most of the patients agreed with the program, especially its usefulness and conditions of choosing health centers. But, they had no opinion about the health service procedures.

Recommendations

1. Collection of a 20 baht for when requesting for a health service at a public health station is an important strategy in response to the concept or "Near the House, Near the Heart" of the Health Insurance For All Program. Therefore, the public most be made known about it.

2. The Knowledge and understanding of people about the Health Insurance For All Program should be strengthened though the use of existing media so that people can check the health insurance quality. These media include public health officers and volunteers, village healthy centers, news-speeding towers, a closed on-air system in hospitals, in mosques or monasteries.

3. In all the health service centers, there should be a channel for people to make complaints when they do not get the services they have the right for. The information should be used to solve the service quality problem. These channels are, for example, informing the community committee, or hospital management meeting the people at mosques every Friday, and so on.

4. A health education organization should be help at the district level. Its missions should be clearly defined and a network should be set up to work together. The provincial public health office should be responsible for following-up and evaluating the activities.